
Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej

Nr 5

grudzień 2006

Rada Biblioteczna

8 listopada 2006 r. odbyło się spotkanie Rady Bibliotecznej, w którym uczestniczył Prorektor ds. nauki prof. dr. hab. Tadeusz Kulik. Wobec ograniczonych środków na prenumeratę czasopism Rada Biblioteczna podjęła Uchwałę rekomendującą rozwiązanie Umowy zawartej pomiędzy Polską Sekcją IEEE a Biblioteką Główną o dofinansowanie ze środków Biblioteki Głównej składek członków stowarzyszenia. W tej sytuacji Polska Sekcja IEEE podejmie decyzje czy pozostająca w depozycie Biblioteki kolekcja czasopism IEEE będzie dalej tu przechowywana.

W dalszej części spotkania dyr. Jolanta Stępiak przedstawiła informację o kosztach funkcjonowania systemu biblioteczno-informacyjnego PW. W dyskusji wskazano na problem braku wielu danych np. dotyczących zakupu materiałów, kosztów eksploatacji pomieszczeń, co czyni gromadzone dane niekompletnymi i nie porównywalnymi do kosztów funkcjonowania Biblioteki Głównej.

Rada zaopiniowała pozytywnie wnioski o awans na stanowisko starszego bibliotekarza mgr Agnieszki Gawryś, mgr Izabelli Rokity oraz na stanowisko kustosa mgr Elżbiety Owczarczyk. Rada poparła również wniosek o powołanie na stanowisko kierownika Oddziału Kontroli i Aktualizacji Zbiorów mgr Izabelli Rokity. Naszym koleżankom serdecznie gratulujemy.

(J.S.)

Konferencja Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych

17 listopada 2006 r. odbyło się w Łodzi zebranie sprawozdawcze Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych, podczas którego wybrano nową Radę Wykonawczą. Pełny tekst sprawozdania ustępującej Rady Wykonawczej zamieszczono na stronie domowej Konferencji:

http://kangur.ae.krakow.pl/Biblioteka/Konferencja/Dokumenty/sprawozdanie_2003_2006.pdf.

Przewodniczącą Rady ponownie została wybrana Ewa Dobrzyńska-Lankosz dyrektor Biblioteki AGH. Sekretarzem Rady ponownie wybrano dyr. Jolantę Stępiak.

(J.S.)

Awaria systemu

4 października 2006 r., w momencie największego obciążenia systemu związanego z początkiem roku akademickiego, nastąpiła awaria dysku w serwerze, na którym posadowiony jest Aleph. Awaria była na tyle groźna, że nie dało się przywrócić ostatnich danych. Odtworzone zostały tylko dane z kopii, którą system utworzył automatycznie poprzedniej nocy.

5 października trwały prace nad odzyskaniem danych dotyczących wypożyczeń i zwrotów dokonanych poprzedniego dnia, m.in. z historii transakcji, która zachowała się na komputerach lokalnych. Dzięki ogromnemu wysiłkowi wszystkich pracowników udało się większość zarejestrowanych transakcji odzyskać.

Czytelnicy zostali powiadomieni o możliwych problemach, ale jak na tak dużą awarię przypadków błędnego zapisu danych na kontach było niewiele.

Obecnie staramy się lepiej zabezpieczyć dane i historię naszych działań na serwerze. Może to czasem spowolnić niektóre prace, gdyż kopia zapisów w bazie wykonywana jest także w trakcie dnia. Jednocześnie podjęto starania zakupu nowego serwera, na który przetarg zostanie rozstrzygnięty w ostatnich dniach grudnia 2006.

(grkiw)

Zapisy do Biblioteki Głównej

W bieżącym roku akademickim została wprowadzona w Politechnice Warszawskiej elektroniczna legitymacja studencka. Przygotowania do jej wdrożenia, w których również brali udział przedstawiciele biblioteki, trwały na Uczelni od kilku miesięcy. W legitymacje elektroniczne zostali wyposażeni studenci I roku wszystkich typów studiów. W najbliższym czasie Uczelnia planuje wymianę wszystkich starych legitymacji na elektroniczne. Na nowej legitymacji można zakodować wiele danych, m.in. informacje o stanie konta bibliotecznego.

Pierwsze dane o studentach, dla których wydrukowano nową legitymację Biblioteka otrzymała z Uczelni dopiero 30 września. Kolejne dane otrzymywaliśmy przez cały październik. Proces załadowania tych danych do systemu bibliotecznego

wymagał dość czasochłonnych zabiegów technicznych (np. grupowania danych wg wydziałów, usuwania danych zdublowanych). Efekt końcowy tych prac był jednak zadowalający. Studenci zgłaszający się do Biblioteki po aktywację konta nie czekali w długiej kolejce. W przyszłości mamy nadzieję, że w każdym semestrze będziemy otrzymywać dane o aktualnie studiujących w PW.

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej jako jedna z nielicznych w Polsce wykorzystwała legitymację elektroniczną do ewidencji użytkowników.

(apor)

Książki elektroniczne w zbiorach BG PW

Do wielu miesięcy rozmów i testowania różnych baz Biblioteka Główna wdraża projekt zakupu elektronicznych książek na potrzeby dydaktyki. W tej podkolekcji znajdują się lektury wskazane przez osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne. Poszczególne tytuły będą kupowane w miarę zgłaszanych potrzeb. Nie planuje się kupowania w ramach tego projektu pakietów książek (np. książek jednego wydawcy lub pakietów tematycznych).

Dostęp do zakupionych przez Bibliotekę książek zapewnią licencja na korzystanie z platformy *MyLibrary*. Za pośrednictwem tej platformy będzie można czytać elektroniczną wersję książki oraz kopiować lub drukować zawartość wybranych stron. Z elektronicznej wersji podręczników można korzystać w dowolnym czasie i z wielu stanowisk komputerowych na uczelni. Liczbę równoczesnych użytkowników konkretnej książki określa się przy zakupie każdego tytułu odrębnie. Książki te pozostaną własnością Biblioteki również wówczas, gdyby nasza współpraca z tym dostawcą zostanie zakończona.

Oferta zgłaszania propozycji zakupu lektur skierowana jest nie tylko do wydziałów, gdzie zajęcia są prowadzone w języku angielskim, ale też do wszystkich nauczycieli akademickich na Uczelni, którzy chcą uzupełnić swe zajęcia lekturami podręczników w języku angielskim. Zakup nie jest ograniczony tylko do podręczników w wersji elektronicznej. Oferta obejmuje również podręczniki drukowane, a także łączenie zakupu obu wersji konkretnego tytułu.

(A.P.)

Elektroniczne wersje doktoratów zagranicznych

Nasza oferta kupowanych źródeł informacji poszerzyła się o doktoraty zagraniczne. W tej chwili mamy również możliwość zakupu doktoratów w wersji elektronicznej zgodnie z zapotrzebowaniem naszych użytkowników. Cała procedura zakupu przebiega niezwykle sprawnie. Elektroniczne wersje pojedynczych zagranicznych prac doktorskich są dostępne na CD ROM i mogą być w tej postaci udostępniane poza bibliotekę. Ze względu na prawa autorskie nie mogą być udostępniane on-line. Zachęcamy koleżanki z bibliotek wydziałowych i instytutowych do rozpowszechniania wśród pracowników informacji o tej nowej usłudze.

(A.P.)

Spotkanie bibliotekarzy systemu biblioteczno-informacyjnego PW

26 października 2006 r. na spotkaniu bibliotekarzy SBI omówione zostały:

- zagadnienia dotyczące Biblioteki Cyfrowej PW - działania zmierzające do umieszczenia w niej Zeszytów Naukowych PW oraz prac doktorskich; zaproszenie do umieszczenia w BC PW skryptów i materiałów dydaktycznych
- sprawa urlopów starszych bibliotekarzy i kustoszy - konieczność uzasadnienia przeniesienia pozostałych dni na 2007 r.
- Alicja Portacha omówiła przebieg zapisów do Biblioteki Głównej na początku roku akademickiego
- Grażyna Kiwała w skrócie omówiła stronę domową BG PW, wskazując na podstawowe jej elementy, którymi należy się posługiwać, i o których powinno się informować użytkowników.

(elamr)

29 listopada 2006 r. odbyło się zebranie, podczas którego dyr. Jolanta Stępnia informowała o:

- sprawach poruszanych na ostatniej Radzie Bibliotecznej
- kosztach funkcjonowania Systemu Biblioteczno - Informacyjnego PW, próbie podjęcia ich oszacowania i problemach z tym związanych
- finansowaniu przez władze wydziałów wyjazdów studyjnych i konferencyjnych dla bibliotekarzy bibliotek wydziałowych i instytutowych
- rozliczaniu książek kupowanych z grantów przez pracowników naukowych
- projekcie nowego *Rozporządzenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych*

świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej

- pracach nad bazą prac dyplomowych w systemie Aleph tworzonej w Bibliotece Wydziału MEiL

Podczas spotkania przekazane zostały też informacje o:

- nowym formularzu karty obiegu dla studentów i sposobie rozliczania ich zobowiązań wobec BG, Filii BG i bibliotek DS (A. Portacha)
- pracach nad poszerzaniem usług bibliotecznych wynikających z użytkowania przez biblioteki systemu bibliotecznego Aleph (A. Portacha)
- bieżącej ofercie w zakresie dostępu do książek elektronicznych w BG (A. Potocka)

Podczas spotkania wywiązała się dyskusja nad procedurami związanymi z zakupami książek w bibliotekach wydziałowych i instytutowych. Okazało się, że w PW stosuje się różne procedury dla tych samych czynności.

Chwilą ciszy została uczczona pamięć śp. Barbary Machały – Olszackiej

(apor)

Zebrań pracowników BG

29 września 2006 roku odbyło się ogólne zebranie pracowników BG PW podczas którego przedstawiono nowy Statut PW, w tym nowe zadania systemu bibliotecznego-informacyjnego PW (np. tworzenie bazy publikacji pracowników PW) oraz zmiany w warunkach zatrudnienia starszych bibliotekarzy i kustoszy (skrócenie urlopów) wynikające z zapisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Przypomniano o ustanowieniu 15 listopada dniem Politechniki Warszawskiej.

W części dotyczącej spraw bieżących mówiono o aktualnych wydarzeniach w Bibliotece, w tym o wyjeździe studyjnym grupy pracowników do bibliotek Pragi, Wiednia i Budapesztu, o aktywnym udziale w szkoleniach i konferencjach naukowych. Przedstawiono najważniejsze sprawy porządkowe dotyczące organizacji nowego roku akademickiego. Przypomniano o możliwości korzystania z Uczelnianego funduszu świadczeń socjalnych oraz o korzystnych warunkach kierowania przez uczelnię na studia wyższe, podyplomowe i kursy nauki języków obcych.

(J.S.)

BazTech

W dniach 9-10 listopada odbyło się na Politechnice Krakowskiej spotkanie bibliotek tworzących

BazTech. Podczas spotkania omówiono stan prac nad aktualizacją bazy, dokonano podziału tytułów i zeszytów, które nie były zindeksowane w bazie, a także dyskutowano o planach rozwoju projektu BazTech.

Przedstawiono zarys koncepcji tworzenia portalu dla nauk technicznych (TOL) przygotowany przez Politechnikę Poznańską, przy współpracy z ATR Bydgoszcz. W dalszych pracach nad rozwojem portalu uczestniczyć będzie Biblioteka Główna PW.

(J.S.)

Przekazane dary

24 października 2006 r. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Suwałkach odbyła się inauguracja roku akademickiego 2006/2007. Uroczystość poprzedziło oficjalne otwarcie i poświęcenie biblioteki, która zgromadziła w ciągu roku księgozbiór liczący ponad 30 tys. woluminów. Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej na w/w uroczystości wręczono „Złoty Indeks” za przekazanie ponad 3 tys. woluminów książek pochodzących ze zniesionych Bibliotek Maszyn Elektrycznych, Instytutu Elektroenergetyki i Katedry Wysokich Napięć i Aparatów Elektrycznych. W uroczystości otwarcia Biblioteki brali udział: z-ca dyrektora BG Jan Zaleski i Izabella Rokita.

Biblioteka PWSZ w Suwałkach jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną o zadaniach naukowo-dydaktycznych i usługowych. Pełni też funkcję ogólnodostępnej biblioteki publicznej służącej mieszkańcom miasta i regionu. Baza katalogowa zbiorów: książek, wydawnictw ciągłych, dokumentów elektronicznych, kaset video, dokumentów kartograficznych i norm - tworzona jest w zautomatyzowanym systemie bibliotecznym SOWA2/MARC21.

7 listopada gościliśmy dyrektora biblioteki - p.Alicję Sasin i przekazaliśmy jej „Monitor Polski” z lat 1920-1949. Mamy nadzieję, że nasza współpraca będzie się rozwijała.

Oddział Kontroli i Aktualizacji Zbiorów wraz z Biblioteką DS Babilon przekazał 2688 woluminów książek pochodzących z likwidowanego księgozbioru humanistycznego do Rodzinnego Domu Dziecka w Łękawicy.

(I.R.)

Biblioteka Wydziału Chemicznego

Trwa remont pomieszczeń Czytelni Naukowej. Czasopisma bieżące są opracowywane i udostępniane w Wypożyczalni i Czytelni Studenckiej. Tutaj także są dostępne czasopisma, których zawartość nie jest rozpowszechniana w wersji elektronicznej. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do korzystania ze zbiorów w Wypożyczalni i Czytelni Studenckiej Biblioteki Wydziału Chemicznego.

Niestety wiele wskazuje na to, że wykonawca remontu nie dotrzyma terminu wykonania prac i Czytelnia nie będzie otwarta na początku stycznia 2007.

(J.K.-M.)

Filia w Płocku

W połowie listopada 2006 r. w Filii BG PW w Płocku uruchomiono wypożyczenia rejestrowane w systemie elektronicznym Aleph. Do tej pory podpisano do systemu około 26 tys. egzemplarzy. Wypełnianie przez użytkowników jedynie wąskich odcinków rewersów (zamówienia do magazynu) znacznie usprawniło pracę i pozwoliło na zmniejszenie kolejki użytkowników oczekujących na realizację zamówień.

(M.B.)

ATENA

W dniach 8-10 listopada 2006 r. w Dużej Auli odbyły się XIII Krajowe Targi Książki Akademickiej ATENA. Zgodnie z kilkuletnią tradycją podczas targów odbywa się wspólne seminarium organizatora targów WNT oraz Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych. Tegoroczny temat to: *Przyszłość wydawnictw akademickich: model komercyjny czy open access*. W dyskusji moderowanej przez Prof. dr hab. Marka Niezgódkę (ICM UW) udział wzięli m. in. dr Andrzej Nikisch (Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych), przedstawiciele wydawców (WNT, Oficyny Wydawniczej PW, AGH) oraz środowisk bibliotekarzy (AGH, PW, Pol. Lubelskiej), a także dziennikarze. Gorąca atmosfera dyskusji wskazała na wagę problemu dla naszego środowiska.

(J.S.)

LIBER

6 października 2006 r. w Paryżu odbyło się spotkanie robocze Library Management and Administration Division poświęcone przygotowaniu programu dorocznej konferencji LIBER (w 2007 roku organizowanej w Warszawie), dyskusji nad projektem szerszego wdrożenia w bibliotekach europejskich różnych programów ich oceny (np. LibQUAL+, CAF, standardy ISO itp.). Sekcja postanowiła zorganizować w marcu w Paryżu jednodniowe seminarium podczas którego będą dyskutowane różne programy i projekty oceny funkcjonowania bibliotek. Wyniki dyskusji będą przedstawione podczas dorocznej konferencji w Warszawie.

(J.S.)

SZKOLENIA

Podstawy normalizacji

W dniach 7-9 czerwca 2006 r. w Zakopanym odbyło się w szkolenie zorganizowane przez Polski Komitet Normalizacyjny. W jego programie zostały poruszone aspekty normalizacji w Europie i na świecie. Tematyka szkolenia obejmowała zakresy normalizacji w następujących blokach tematycznych:

- ogólne zagadnienia normalizacji - przedmiot, cele, funkcje oraz zasady i metody działania
- normalizacja krajowa, europejska i międzynarodowa
- normy w gospodarce rynkowej
- ocena zgodności
- informacja normalizacyjna

Podczas spotkania poruszano również kwestie statusu polskich norm branżowych. W szkoleniu uczestniczyła Anna Rusiecka.

(A.R.)

Opracowanie rzeczowe

W dniach od 20-22 września 2006 r. odbyła się w Kazimierzu Dolnym ogólnopolska konferencja na temat: „Opracowanie przedmiotowe dokumentów z zakresu nauk ścisłych, matematyczno-przyrodniczych i technicznych. Język haseł przedmiotowych KABA: teoria, praktyka, przyszłość”. W konferencji uczestniczył przedstawiciel twórców języka haseł przedmiotowych RAMEAU. Język KABA jest wzorowany i rozwija się w wyniku ścisłej współpracy z ośrodkiem RAMEAU. Główny przedmiot debaty konferencyjnej to rozwój i przyszłość języka KABA. W konferencji uczestniczyły. Mariola Rymuza i Danuta Łomża.

(D.Ł.)

Efektywne zarządzanie czasem pracy

25 i 26 września 2006 r. pracownicy naszej biblioteki odbyli szkolenie z zakresu efektywnego zarządzania czasem pracy. Program dostosowany był do potrzeb dwóch odrębnych grup: pracowników obsługujących użytkowników biblioteki oraz osoby w których zakresie obowiązków przeważa praca biurowa.

W pierwszej części szkolenia uczestnicy zostali poddani psychotestowi, który określił ich przynależność do charakterologicznych profili stylów pracy. Następnie omówiliśmy determinowane przez nie listy pozytywnych i negatywnych zachowań towarzyszących nam w pracy w zależności od tego jaki profil pracownik reprezentuje. W drugiej części szkolenia zostały poddane analizie wykonywane przez pracowników czynności zawodowe. Nauczyliśmy się je oceniać pod względem ważności i pilności wykonania. Określiśmy zewnętrzne (niezależne od nas) i wewnętrzne (zależne od nas) pochłaniacze czasu oraz sposoby ich eliminacji w trakcie pracy. Część trzecia szkolenia poświęcona była

omówieniu krzywej wydajności i dostosowaniu charakteru czynności do godziny ich wykonywania oraz kwestii asertywności w organizowaniu czasu pracy.

(K.Ż.)

Komunikacja w zarządzaniu

28 września 2006 r. w BG PW odbyło się szkolenie nt. komunikacji w zarządzaniu. W zajęciach wzięli udział kierownicy oddziałów i pracownicy mający związek z zarządzaniem określonym odcinkiem prac w bibliotece.

W czasie zajęć wspólnie omawialiśmy cele, zasady, metody i narzędzia stosowane w ramach procedur kierowania ludźmi w zespole. W czasie dyskusji doszliśmy do wniosku, że jednym z najważniejszych zadań każdego menedżera jest ocena pracy podległego mu personelu. Bez sprawnie funkcjonującego systemu trudno efektywnie motywować pracowników, kierować ich rozwojem, ustalać cele i kontrolować ich realizację.

(A.K.)

Narodowy Zasób Biblioteczny

W dniach 16-17 listopada 2006 r. w Krakowie odbyło się szkolenie dyrektorów bibliotek szkół wyższych w zakresie ochrony zbiorów stanowiących Narodowy Zasób Biblioteczny. Coroczne szkolenia, w których od roku 2000 uczestniczy z-ca dyrektora BG PW Jan Zaleski, mają na celu przybliżenie problematyki wynikającej z przechowywania, udostępniania i ochrony Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Przedstawiciele poszczególnych resortów (nauki, kultury i sztuki, obrony narodowej i policji) zaznajomili uczestników szkolenia z najnowszymi prawnymi aspektami ochrony cennych zbiorów, sporządzeniem i uzgadnianiem planów ochrony na wypadek szczególnych zagrożeń. Stronę praktyczną sporządzania planów oraz zadania, jakie stoją przed dyrektorami bibliotek szkół wyższych w wypadku zagrożeń, przedstawił płk Kazimierz Niciński z Biura Spraw Obronnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(J.Z.)

Archiwizacja w XXI wieku. Cyfrowe Archiwa, Biblioteki i Muzea

W dniach 16-17 października 2006 r. odbyły się w Warszawie, w Hotelu Lord, warsztaty środowiskowe IBM poświęcone cyfrowym archiwom, bibliotekom i muzeom. Wykłady odbywały się w ramach dwóch równoległych sesji: Organizacji i Zarządzania oraz Technologii. W konferencji wzięły udział Elżbieta Mroczek, Maria Miller oraz Małgorzata Wornbard.

W sesji Organizacji i Zarządzania Andrey Zelenkov przedstawił prezentację „Hermitage”, dotyczącą rozwiązań zastosowanych przez IBM w Ermitażu, zarówno jeśli chodzi o „muzeum wirtualne” - wizualną prezentację zbiorów muzealnych w Internecie, wirtualne wystawy, jak i multimedialny przewodnik dla

zwiedzających muzeum lokalnie m.in. tzw. kioski elektroniczne.

W tej samej sesji przedstawiono przypadki systemu archiwizacji KOPAL w Bibliotece Narodowej Niemiec (Thomas Wollschlaeger) oraz system DIAS w KB - Holenderskiej Królewskiej Bibliotece (Tanja van Tuijn). Tematyce wirtualnej prezentacji zbiorów poświęcony był wykład Krzysztofa Komorowskiego - „Wirtualna platforma wymiany. Jak regionalne muzeum, archiwum, biblioteka może zorganizować ogólnoswiatową wystawę?”.

Problemów metadanych dotyczył wykład „Platforma wymiany metadanych”, w którym Paweł Sypiański omówił standardy opisu metadanych i otoczenie projektu digitalizacji, rozwiązania stosowane w różnych projektach, usprawnienia i zagrożenia. Bożena Bednarek-Michalska przedstawiła Kujawsko-Pomorską Bibliotekę Cyfrową. Kolejnymi wykładami związanymi z organizacją i zarządzaniem cyfrowymi archiwami były „Modele biznesowe”, „Cykl projektu” (Metodologie prowadzenia projektu. Aspekty: organizacyjne, techniczne, finansowe) oraz „Pozyskiwanie środków z UE” (porady jak rozpocząć inicjatywę, zdobyć środki finansowe na projekt, jak złożyć wniosek i przygotować się do uruchomienia projektu).

W sesji zatytułowanej Technologia, Piotr Pietrzak i Piotr Łaszczewski przedstawili „Wybrane elementy sprzętowe architektury archiwum cyfrowego”. W tej samej sesji odbyły się też wykłady „Długookresowe przechowywanie danych” (opracowana i wdrożona metodologia przechowywania danych cyfrowych w długim okresie czasu, integracja między różnymi elementami systemu, od digitalizacji, aż do udostępniania w sieci, czy też w pracowniach naukowych) oraz „Elektroniczny obieg dokumentów” (prezentacja platformy elektronicznej umożliwiającej obieg dokumentów na przykładzie Urzędu Miasta Chorzowa).

Ciekawym punktem programu był moderowany przez Krzysztofa Komorowskiego z IBM panel dyskusyjny, w którym wzięli udział: dyrektor Tomasz Makowski z Biblioteki Narodowej, Andrzej Biernat z Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, dyrektor Dorota Folga-Januszewska z Muzeum Narodowego i dyrektor Bożena Bednarek-Michalska z Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Dyskutowano nad celami digitalizacji, projektami związanymi z digitalizacją oraz aktualną sytuacją w polskich bibliotekach, muzeach i archiwach w kontekście digitalizacji zbiorów. Dyrektor Folga-Januszewska zauważyła, że następuje proces zamiany cywilizacji literowej na obrazkową, a digitalizacja jest jednym z przejawów tego procesu. Wg niej promocja muzealna, prezentowanie obiektów w Internecie, ma wpływ na wyższą frekwencję w muzeach. Dyrektor Makowski podkreślił, że digitalizacja jest już czymś oczywistym, i dla części społeczeństwa coś co nie

jest prezentowane w Internecie, to nie istnieje. Dyskutanci stwierdzili, że digitalizacja w Polsce jako całość, mimo istnienia bardzo zaawansowanych przedsięwzięć, nie łączy się w sprawny mechanizm. Wg uczestników panelu, jednym z celów digitalizacji jest podniesienie kompetencji kulturowej i naukowej społeczeństwa i skrócenie dystansu między osobami uprzywilejowanymi w dostępie do informacji i tymi, którzy ten dostęp mają z różnych względów utrudniony.

(M.M.)

Full-text Services: print + digital

W dniach 23-24 października 2006 r. w Technische Informationsbibliothek Universitätsbibliothek Hannover (TIB/UB) odbyły się 2 polsko-niemieckie warsztaty bibliotek naukowych *Full-text Services: print + digital*. W warsztatach brały udział: dyr. Jolanta Stepniak, która przedstawiła referat *Kilka dogodnych narzędzi do wyszukiwania elektronicznych dokumentów pełnotekstowych i drukowanych w bibliotekach polskich* oraz Joanna Kamińska.

Wystąpienia bibliotekarzy polskich i niemieckich koncentrowały się na problematyce nowych form gromadzenia, wyszukiwania i dystrybucji dokumentów elektronicznych i drukowanych, na które pozwalają bibliotekom nowoczesne technologie informatyczne.

Podczas warsztatów przedstawiono referaty dotyczące:

- serwisów elektronicznych współtworzonych przez bibliotekę TIB/UB m.in. GetInfo i TIBscholar
<http://www.getinfo-doc.info/en/>
<http://www.tibscholar.de/tibscholar/>
- serwisów elektronicznych Deutschen Zentralbibliothek für Medizin (ZBMed) m.in. MedPilot
<http://medpilot.zbmed.de/>
- systemu elektronicznego dostarczania dokumentów medycznych doc@med
<http://www.docmed.pl/>
- portalu internetowego informacji naukowej vascoda
<http://www.vascoda.de/>
- portalu bibliotecznego Biblioteki Głównej Politechniki Poznańskiej
<http://www.ml.put.poznan.pl/pl/>
- narzędzi do wyszukiwania elektronicznych dokumentów pełnotekstowych i drukowanych w bibliotekach polskich m.in. BazTech, KaRo, Biblioteka Cyfrowa Politechniki Warszawskiej
<http://baztech.icm.edu.pl/>
<http://karo.umk.pl/Karo/>
<http://bcpw.bg.pw.edu.pl>
- praw autorskich w Polsce i Niemczech, związanych z dostarczaniem dokumentów elektronicznych

Uczestnicy warsztatów mieli okazję zapoznać się zarówno z dotychczasowymi osiągnięciami, jak i z

planami rozbudowy serwisów i portali bibliotecznych, porównać sposoby współpracy bibliotek w Polsce i Niemczech oraz sposoby finansowania poszczególnych projektów. Nie da się ukryć, że lepiej wspierane finansowo biblioteki niemieckie, mają nieporównywalnie większe możliwości realizowania swoich pomysłów niż biblioteki polskie. Nasze projekty finansowane najczęściej z budżetów bibliotek zasługują na szczególne uznanie.

Prezentacje z wygłoszonych podczas warsztatów referatów są dostępne w BG na CD ROM

(J.K.)

CSA / CINDAS

7 listopada 2006 roku przedstawiciele Cambridge Scientific Abstracts prezentowali bazy z zakresu nauk technicznych, metody wyszukiwania w nich oraz projektowaną nową bazę wyszukującą obrazy (teksty graficzne, wykresy) zamieszczone w tekstach naukowych. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego.

(J.S.)

Szkolenie administratorów systemu Aleph

W dniach 6-7 listopada 2006 r. odbyło się w Bibliotece Publicznej m.st. Warszawy na ul.

Koszykowej szkolenie administratorów systemu Aleph 500 w wersji 16. Program szkolenia, prowadzonego przez administratorów z Aleph Polska obejmował takie zagadnienia jak:

- backup - problemy i rozwiązania
- dostosowywanie ekranów www
- mechanizm drukowania w systemie Aleph
- modyfikacja wydruków
- typowe problemy i sposoby ich rozwiązywania
- parametry Alepha w zmiennych środowiskowych
- sortowanie w Oracle

W szkoleniu wzięły udział Grażyna Kiwała i Maria Miller.

(M.M.)

Greenstone (ISIS)

W ramach corocznego seminarium użytkowników pakietu CDS/ISIS, które odbyło się 17 listopada 2006 r. przedstawiono nieodpłatne oprogramowanie do tworzenia elektronicznych bibliotek „Greenstone”. Oprogramowanie to umożliwia tworzenie i udostępnianie kolekcji dokumentów elektronicznych / multimedialnych. Ogólną prezentację tego oprogramowania typu *open-source* uzupełniono omówieniem procesu generowania kolekcji Greenstone na podstawie bazy CDS/ISIS. W seminarium wzięła udział Elżbieta Mroczek

(elamr)

Nowe źródła informacji

30 listopada 2006 r. w Bibliotece Głównej Akademii Ekonomicznej w Krakowie odbyło się szkolenie w

zakresie nowych źródeł informacji, zaprezentowane przez przedstawicieli Euromonitor Int., Akme Archive i CSA. Uczestnicy spotkania zostali zapoznani z serwisami, bazami danych i narzędziami analitycznymi, przydatnymi w pracy bibliotekarza.

W spotkaniu wzięły udział: Monika Baranowska i Iwona Socik.

GMID - Global Market Information Database (Informacyjna Baza Danych Rynku Światowego). - informacyjny system handlowy online dostarczający wywiadów handlowych na temat krajów, konsumentów i przemysłu. GMID oferuje dostęp do statystyk, raportów rynku, profili firm i informacyjnych źródeł wiedzy.

FACTIVA.COM - źródło informacji o najnowszych wydarzeniach w biznesie i przemyśle, Factiva.com obejmuje ponad 10 tys. źródeł zapewniając studentom, wykładowcom i bibliotekarzom dostęp do najwyższej jakości informacji ze 118 krajów oraz w 22 językach, w tym w języku polskim. Ta obszerna baza obejmuje zarówno lokalne, jak i globalne spojrzenie na wszystkie dziedziny biznesu.

Safari Tech Books Online - udostępnia ponad 50% wszystkich książek informatycznych wydawanych na świecie w postaci elektronicznej, opublikowanych przez wiodących wydawców. Obecnie baza zawiera ok. 4 tys. tytułów. Instytucje mogą tworzyć zgodnie z własnymi potrzebami zbiory książek.

Portal Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) - portal OECD powstał w 2000 r. i został zaprojektowany jako e-biblioteka wszystkich wydawnictw tej organizacji. Prezentowane w portalu wydawnictwa dotyczą wszystkich dziedzin życia badanych i opisywanych przez ekspertów OECD - m.in. nauki, edukacji, rolnictwa, środowiska przemysłu, usług, warunków życia społeczeństw, ekonomii itp. Użytkownik dostaje dostęp do pełnych tekstów ponad 30 serii wydawniczych, książek zgrupowanych w 20 tematach, raportów dotyczących 51 krajów świata, 14 tytułów czasopism, 27 tytułów roczników i wydawnictw prognostycznych, 10 tytułów czasopism statystycznych, wydawnictw statystycznych, ponad 30 baz danych.

Ulrichs Serials Analysis System - narzędzie analityczne dla bibliotekarzy zarządzających periodykami. Pozwala ono dokonać oceny kolekcji i zbiorów biblioteki, służy do sporządzania raportów i przeprowadzania dokładnych analiz periodyków, m.in. analizy porównawcze zbiorów elektronicznych a także zbiorów w formie papierowej, analizy duplikatów, porównania pakietów czasopism różnych wydawców.

(I.S.)

NUKAT

W dniach 5-6 grudnia 2006 r. w Centrum NUKAT odbyły się warsztaty noszące tytuł. *Mikroformy, dokumenty niesamoistne wydawniczo, dokumenty*

elektroniczne a NUKAT.

Wszystkie ustalenia z warsztatów ukażą się na stronie NUKAT w zakładce Nowości i będą stanowić uzupełnienie do obowiązujących nas przepisów.

Na zakończenie warsztatów kierownik Centrum NUKAT p.Maria Burchard poinformowała uczestników warsztatów, że dobiegają końca prace nad formatem dla dokumentów kartograficznych oraz starodruków. W pierwszym kwartale 2007 r. ukażą się one na stronie NUKAT.

W warsztatach udział wzięły Violetta Frankowska, Małgorzata Kapica, Małgorzata Wornbard i Maria Miller

Pierwszy dzień spotkania poświęcono dokumentom elektronicznym o dostępie lokalnym i zdalnym. Obrady miały charakter dyskusji, w trakcie której wspólnie wypracowano zasady postępowania z dokumentami elektronicznymi w NUKAT. Bardzo duża część spotkania poświęcona była katalogowaniu czasopism elektronicznych oraz zasobów bibliotek cyfrowych. Zebrani zgodzili się z tym, iż pojawienie się w/w dokumentów w NUKAT spowoduje, że użytkownik będzie mógł korzystać z centralnej informacji o zbiorach bibliotek w Polsce, w tym też z Bibliotek Cyfrowych, a Biblioteki Cyfrowe w ten sposób unikną dublowania digitalizowanych dokumentów. W zamian Biblioteki Cyfrowe będą mogły korzystać z centralnej kartoteki haseł wzorcowych NUKAT, która gwarantuje spójność danych i ułatwia użytkownikowi wyszukiwanie.

Drugiego dnia omówiono dokumenty niesamoistne wydawniczo, czyli np. teksty naukowe publikowane w repozytoriach naukowych, artykuły w e-czasopismach, teksty wystąpień w zdigitalizowanym zbiorze materiałów konferencyjnych. Zastanawiano się czy miejsce dla takich opisów jest w katalogu centralnym czy w katalogach bibliotecznych lub bibliografiach zawartości. Poruszono sprawę współpracy katalogów i bibliografii zawartości online. Zastanawiano się nad celowością stworzenia bazy centralnej bibliografii zawartości. W dalszej kolejności omówiono zasady katalogowania oraz sposób wpisywania danych do formatu MARC21 dla mikroform, czyli mikrofilmów, mikrofilmów i mikrokart. Jest to kolejny dokument, który można już wprowadzać do katalogu NUKAT.

(M.W.)

Standardy funkcjonowania sekretariatu urzędu

23 listopada 2006 r. w Krakowie odbyło się szkolenie w zakresie standardów funkcjonowania sekretariatu urzędu. Szkolenie to prowadził specjalista z dziedziny zarządzania, konsultant w zakresie kontaktów międzynarodowych, współpracy gospodarczej z zagranicą oraz promocji, zarządzania jakością w administracji publicznej, konsultant w zakresie protokołu dyplomatycznego, podejmowania delegacji

zagranicznych. Szkolenie było adresowane do pracowników sekretariatów, kancelarii urzędów i instytucji.

Uczestnicy szkolenia zapoznali się ze standardami unijnymi Kodeksu Dobrej Administracji, poznali normy, jakie winien spełniać sekretariat współczesnego urzędu, instytucji, zobaczyli, jaką rolę spełnia sekretariat w kreowaniu wizerunku urzędu oraz dowiedzieli się jak zachować się w sytuacjach trudnych i konfliktowych

Każdy uczestnik szkolenia otrzymał materiały szkoleniowe i świadectwo ukończenia kursu. W szkoleniu uczestniczyła Grażyna Drzazga.

Program szkolenia:

1. Standardy Kodeksu Dobrej Administracji Unii Europejskiej w sekretariacie urzędu, instytucji
2. Typologia klientów sekretariatu urzędu, instytucji
 - klient zewnętrzny
 - klient wewnętrzny
3. Zagadnienia komunikacji w sekretariacie urzędu i instytucji
 - korespondencja
 - rozmowy telefoniczne
 - rozmowy bezpośrednie
 - komunikacja niewerbalna
4. Rola sekretariatu w kreowaniu wizerunku urzędu, instytucji
5. Savoir-vivre w sekretariacie urzędu
6. Estetyka sekretariatu urzędu, instytucji
 - wystrój sekretariatu
 - aparycja pracowników sekretariatu
7. Przyjmowanie wizyt krajowych i zagranicznych

(G.D.)

KONFERENCJE

KIJÓW

W dniach 26-28 września 2006 roku w Kijowie odbyło się seminarium: *Informacjini tehnologij na dopomogu nauci ta osviti* organizowane przez Nacional'nij Technicnij Universitet Ukrainni KPI, w ramach programu TEMPUS UM_JEP 23074-2002. Celem konferencji było przedstawienie najważniejszych tendencji w rozwoju współczesnych bibliotek naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem idei wydawania publikacji naukowych rozpowszechnianych jako open access. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele z Wiedeńskiego Uniwersytetu Technicznego, Uniwersytetu Technicznego w Delft oraz Max Planck Instytut w Berlinie.

Dyr. Jolanta Stępniaak wygłosiła referat: *Electronic Resouces at WUT. A tool to support research and education process.*

(J.S.)

VI Forum Zarządzania Kompetencjami Zawodowymi

27 września 2006 r. odbyło się w Warszawie VI Forum Zarządzania Kompetencjami Zawodowymi. Gościem specjalnym Forum był prof. dr hab. Tadeusz Oleksyn, który wygłosił referat *Tendencje zmian w zarządzaniu kompetencjami*. Z ramienia BG PW w Forum uczestniczyła Alicja Portacha.

W przeszłości termin kompetencje rozumiano jako prawo do zajmowania się w imieniu danej organizacji określonymi sprawami i podejmowania określonych decyzji. We współczesnej nauce o zarządzaniu terminem tym określa się zdolność do efektywnego i sprawnego działania na rzecz danej organizacji oraz formalne upoważnienie do działania/zaciągania zobowiązań w jej imieniu. Dzisiejsze rozumienie terminu kompetencje zbliża je do pojęcia kapitału ludzkiego przedstawianego w literaturze jako ogół cech i właściwości ucieleśnionych w ludziach (wiedza, umiejętności, zdolności, zdrowie, motywacja), które mają określoną wartość oraz stanowią źródło przyszłych dochodów zarówno dla pracownika - właściciela kapitału ludzkiego, jak i organizacji korzystającej z tegoż kapitału w określonych warunkach.

Kompetencje organizacji warunkują przedmiot i wyniki działalności organizacji. Wpływają na jej renomę i pozycję na rynku. Na kompetencje organizacji składa się kilka czynników. Jednym z najistotniejszych są kompetencje pracowników i współpracowników.

W skład struktury kompetencji pracowniczych wchodzi: wykształcenie, wiedza, aktualizacja wiedzy, doświadczenie, umiejętności, uprawnienia do działania, uzdolnienia, postawy i zachowania, cechy psychofizyczne, stan zdrowia i automotywacja.

W gospodarce opartej na wiedzy znaczenie wiedzy jako kompetencji pracowniczej jest największe. Do pewnego stopnia jest to skorelowane z wykształceniem. Jednak wykształcenie i wiedza nie są tożsame - można mieć wiele dyplomów i dość ograniczone zasoby wiedzy. Można mieć też skromne wykształcenie formalne, zaś wiedzę ogromną. Podobnie jest z doświadczeniem i praktycznymi umiejętnościami. Nie można mierzyć ich latami pracy. Bardzo istotne są też automotywacje - pasjonat danego zajęcia wywiąże się ze swoich zobowiązań znacznie lepiej niż osoba pracująca tylko z konieczności ekonomicznej.

Spotkaniu towarzyszyły warsztaty, na których skupiono się na rozwiązywaniu konkretnych problemów. Nie były one związane dosłownie z tymi, z którymi borykają się biblioteki ani inne instytucje o charakterze non - profit. Trenerzy prezentowali metody i techniki, które można jednak wykorzystać w zarządzaniu kompetencjami w bibliotece.

Osobom szczegółowo zainteresowanym tematyką warto jest polecić następujące prace:

Oleksyn Tadeusz: *Zarządzanie wiedzą*, Kraków 2006

Wood Robert, Payne Tim: Metody rekrutacji pracowników oparte na kompetencjach, Kraków 2006
(apor)

Seminarium EBLIDA

6 października 2006 r. na terenie Politechniki Krakowskiej odbyło się seminarium EBLIDA, zorganizowane przez zarząd tej organizacji. W spotkaniu uczestniczyli bibliotekarze z Finlandii, Austrii, Niemiec, Portugalii, Danii, Wielkiej Brytanii, Holandii i Polski. W seminarium ze strony BG PW wziął udział Jacek Trojanowski. Tematem spotkania miały być głównie zagadnienia *Open Access*. Jednak temat ten zawężono do ogólnego omówienia kwestii praw autorskich i przedstawienia konkretnych problemów związanych z organizacją i prowadzeniem konsorcjów bibliotecznych. Członkowie zarządu przedstawili zadania swojej organizacji oraz profity wynikające z przynależności do niej. Reasumując: całość seminarium była doskonałym przykładem autopromocji, mającym na celu pozyskanie nowych członków.

(J.T.)

Dokument-książka-biblioteka jako przedmiot ocen i wartościowania

W dniach 8-9 grudnia 2006 r. odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana z okazji 50-lecia Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego. W konferencji udział wzięli przedstawiciele naszej Biblioteki: absolwentka Instytutu Bibliotekoznawstwa UW Mirosława Denis i z-ca dyrektora BG Jan Zaleski. Uczestnikiem konferencji i zjazdu była też absolwentka drugiego rocznika tych studiów, emerytowana dyrektor BG PW Elżbieta Dudzińska.

Pracownicy naukowcy z ośrodków uniwersyteckich z Warszawy, Łodzi, Katowic, Poznania i Wrocławia w swoich referatach przedstawili problematykę edytorską dzieła piśmienniczego (prof. dr hab. Janusz Dunin-Horkawicz), stosowane kryteria ocen wobec systemów porządkowania dokumentów (prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata). Prof. dr hab. Mirosław Górny odpowiedział na pytanie „Dlaczego oceny efektywności bibliotek są mało efektywne?”

Drugiego dnia, po okolicznościowym wystąpieniu JM Rektora prof. dr hab. Leszka Pacholskiego i przekazaniu gratulacji z okazji 50-lecia Instytutu, referaty okolicznościowe wygłosili pracownicy Instytutu oraz absolwenci.

Wszystkie referaty zostaną opublikowane w wydawnictwie jubileuszowym w roku przyszłym.

(J.Z.)

Seminarium w Opolu

20 listopada 2006 r. odbyło w Bibliotece Uniwersytetu Opolskiego seminarium środowiskowe bibliotekarzy

Opolszczyzny. Tematem przewodnim seminarium było zaspokajanie potrzeb klienta w bibliotece. Czynny udział w seminarium wzięła Alicja Portacha prezentując doświadczenia BG PW w zakresie kształtowania wizerunku biblioteki w środowisku akademickim. Materiały ze spotkania zostaną opublikowane w Rocznikach Biblioteki Uniwersytetu Opolskiego.

(apor)

Frankfurter Buchmesse

W dniach 4-8 października 2006 r. we Frankfurcie nad Menem odbyły się Międzynarodowe Targi Książki (Frankfurter Buchmesse). Gościem honorowym w tym roku były Indie. W spotkaniu na powierzchni 172 tys.m² wzięło udział 7 tys. wydawców ze 111 krajów, których stoiska odwiedziło ponad 286 tys. osób. Swoją ofertę prezentowały także polskie oficyny wydawnicze.

Duże wrażenie wywarła wszechobecność książek elektronicznych, dążenie do zaspokojenia najbardziej wyszukanych gustów czytelników, współistnienie różnych kultur i ogromna na nie otwartość, profesjonalne przygotowane wystąpienia prelegentów na Forum, ogromna życzliwość ludzi, profesjonalne zorganizowane zaplecze targów (doskonałe oznakowanie dróg komunikacyjnych, profesjonalna obsługa hostess). Targi odwiedziła Alicja Potocka.

Tradycja targów książki we Frankfurcie sięga XV wieku. Powrócono do niej w 1949 r.

Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie są przede wszystkim ogromną imprezą o charakterze handlowo - informacyjnym. Jest to przedsięwzięcie pomyślane przede wszystkim pod kątem wydawcy - dystrybutor. Tutaj wydawcy książek i ich dystrybutorzy zawierają kontrakty. Tu poszukuje się nowych tytułów na rynki poszczególnych krajów i zawiera m.in. umowy dotyczące przekładów. Bibliotekarze mają jedyną w swoim rodzaju możliwość zorientowania się w jakich kierunkach rozwijać się będzie rynek książki. W targach uczestniczyli zarówno wielkie wydawnictwa, takie jak Wiley VCH czy Springer, jak i małe firmy wydawnicze. Lokalizacja wystawców uwzględniała różne kryteria formalne (wydawnictwa naukowe, film i telewizja, książki dla dzieci, religia, źródła informacji, kalendarze, encyklopedie, słowniki), tak by goście targów możliwie sprawnie dotarli do interesujących ich stoisk. W halach grupujących wybrane wydawnictwa odbywały się nieustannie prelekcje, wielokrotnie przechodzące w konwersacje.

Przykładowe tematy prelekcji:

- Nauka dostępna dla wszystkich - zagrożenia czy szansa dla wydawców?
- Tworzenie marek internetowych - rozwiązania dla księgarzy
- Sprzedaż książek w przyszłości - perspektywy
- Nauka dla każdego. Rola naukowców w życiu publicznym
- Miejsce e-booków w przyszłości
- Rewolucja w katalogach bibliotecznych

- Stojąc na rozdrożu: dokąd zaprowadzi nas technologia ebooków?
- Plany pokojowe dla Bliskiego Wschodu - jak Niemcy mogą pomóc?

(A.P.)

Online Information 2006 - Londyn

Uważana jest za największe na świecie wydarzenie związane z „przemysłem informacyjnym”. W tym roku w dniach 28-30 listopada spotkało się ponad 800 delegatów z 40 krajów świata: bibliotekarze, wydawcy, dostawcy usług, dostawcy produktów, informatycy, badacze, dziennikarze – zawodowo zajmujący się źródłami, zarządzaniem i wykorzystaniem informacji. Poruszana problematyka obejmuje informację naukową techniczną, medyczną i biznesową, elektroniczne publikowanie i zagadnienia zarządzania biblioteką

W ciągu 3 dni odbyło się ponad 30 sesji tematycznych dotyczących wszystkich aspektów działalności informacyjnej – wyszukiwania, organizacji, gromadzenia i udostępniania informacji, źródeł informacji i dostępie do nich. Wiodącym zagadnieniem były najnowsze trendy w rozwoju Internetu: Web 2.0 i jego składniki, dostosowanie istniejących serwisów bibliotecznych, opartych o Internet, do zmieniających się potrzeb użytkowników, doskonalenie wyszukiwarek internetowych, analiza udziału użytkowników w tworzeniu serwisów internetowych. Tematem referatów była również zmieniająca się rola bibliotekarza w zmieniającej się bibliotece.

Konferencji towarzyszyły targi, na których ponad 250 wystawców prezentowało swoje usługi i produkty związane z dostarczaniem, gromadzeniem, zarządzaniem i udostępnianiem informacji. Odbyło się 110 seminariów zorganizowanych przez samych wystawców.

W wydarzeniu tym uczestniczyli Elżbieta Mroczek i Jacek Trojanowski.

(elamr)

Gazety. Zasoby. Opracowanie. Ochrona. Digitalizacja. Promocja/Informacja.

W dniach 19-21 października 2006 r. odbyła się w Poznaniu konferencja poświęcona problematyce gazet. Konferencja zorganizowana przez Bibliotekę Uniwersytecką, Wyższą Szkołę Umiejętności Społecznych w Poznaniu oraz IFLA Newspapers Section była pierwszą w Polsce tak szeroko zakrojoną konferencją dotyczącą tematyki gazet i miała na celu wymianę uwag teoretycznych i doświadczeń praktycznych związanych z tą, bardzo zmieniającą się w ostatnich latach, częścią zasobów bibliotecznych.

W pierwszym dniu konferencji dominowały tematy dotyczące historii gazet, gazety jako przedmiot badań i opracowań naukowych, ochrona gazet. Pierwszy referat wygłoszony przez dr Sylwestra Dzikiego z Ośrodka

Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego nosił tytuł “Kształtowanie się polskiego nazewnictwa prasowego (ze szczególnym uwzględnieniem nazw pism codziennych) na przestrzeni dziejów dziennikarstwa”.

Następnie prof. dr hab. Jerzy Jarowiecki (Komisja Prasoznawcza PAN, Kraków) i dr Władysław Marek Kolasa (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Kraków) przedstawili referat “Najważniejsze polskie gazety do wybuchu pierwszej wojny światowej w kontekście zabezpieczenia ich dla potomnych (charakterystyka, badania, zasoby).

W kolejnym referacie “Polska prasa konspiracyjna 1939-1945 w badaniach oraz zasobach bibliotek i archiwów polskich” prof. Dr hab. Jerzy Jarowiecki omówił dzieje tajnej prasy na ziemiach polskich znajdujących się pod okupacją hitlerowską oraz ziemiach Drugiej Rzeczypospolitej, zajętych od 1939 przez ZSRR. Autor podkreślił, że prasa konspiracyjna z lat 1939-45 była zjawiskiem wyrosłym z tradycji wydawania tajnej prasy w okresie zaborów, a jednocześnie zrodziła się z powszechnej woli oporu wobec okupanta. Szczególnie trudnym problemem dla badaczy prasy konspiracyjnej jest ustalenie redaktorów pism oraz określenie organizacji politycznej czy wojskowej wydającej konkretne tytuły oraz ustalenie miejsc druku.

Gazetom białostockim poświęcony był referat Haliny Brzezińskiej-Stec (Biblioteka im. J. Giedroycia w Białymstoku) - “Gazety regionalne do 1939 roku w zbiorach bibliotek Białegostoku. Charakterystyka, zasób, ochrona”.

Jadwiga Klima (Muzeum Narodowe w Krakowie) w referacie “Zbiór gazet w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie) scharakteryzowała zbiór gazet drukowanych (do 1939 roku), znajdujących się w Bibliotece Czartoryskich, w dziale Księgozbiór Czartoryskich.

W referacie “Zbiory gazet w British Library: historia i przyszłość” Edmund King z British Library dokonał krótkiego przeglądu zbioru gazet Biblioteki Brytyjskiej z dwóch głównych kolekcji: The Thomason Collection of Civil War Tracts i The Burney Collection of Newspapers oraz omówił działania British Library Newspapers i usługi jakie dział gazet oferuje. Przedstawił też kooperacyjny projekt “Newsplan”, zainicjowany w połowie lat 80. XX wieku, jako narodowy program mający na celu ocenę stanu zbiorów gazet lokalnych na terenie Wielkiej Brytanii.

Wspomniał również o sprawach związanych z konserwacją i digitalizacją starszych gazet. Aktualnie biblioteka pracuje nad umieszczeniem w Internecie 3 milionów gazet wydanych w Zjednoczonym Królestwie w latach 1800-1900.

Ivo Asmus z Ernst-Moritz-Arndt-Universität w Greifswaldzie wygłosił referat pt. “Zbiór gazet Biblioteki Uniwersyteckiej w Greifswaldzie” o pomorskich gazetach w zbiorach biblioteki.

Andrzej Nowakowski z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, w wykładzie “Gazety regionalne do 1919 roku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, ich stan zachowania i ochrona” zwrócił uwagę na pogarszający się stan fizyczny starych gazet, wynikający ze złej jakości papieru, zbyt częstego udostępniania, kontaktu z zanieczyszczonym otoczeniem i przechowywania w nieodpowiednich warunkach. Jednym z priorytetów poznańskiej Biblioteki Uniwersyteckiej jest ochrona przed zniszczeniem piśmiennictwa regionalnego. Zajmują się tym, wyposażone w wysokiej klasy sprzęt do mikrofilmowania i skanowania, pracownie Mikrofilmowania i Digitalizacji oraz Restauracji Książki. Zbiory przenoszone są na CD i platformę Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej i równolegle mikrofilmowane.

Barbara Góra z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, w referacie “Gazety polskie okresu międzywojennego w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu” dokonała analizy porównawczej tytułów gazet i dzienników ze stanem faktycznym tychże w katalogach BU w Poznaniu.

Jan Aleksyński z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w wystąpieniu “Wielkopolska prasa lokalna po 1989 roku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Komunikat” przedstawił liczący 470 tytułów zbiór prasy lokalnej w BU.

Problematyka drugiego dnia konferencji dotyczyła opracowania, przechowywania, archiwizacji i digitalizacji gazet.

W ciekawej prezentacji dr Hartmut Walravens (Staatsbibliothek zu Berlin, IFLA Newspaper Section) przedstawił “Działalność Sekcji Gazet IFLA”.

Małgorzata Nowik (Zakład Czasopism Biblioteki Narodowej w Warszawie) w referacie “Opracowanie katalogowe gazet w Bibliotece Narodowej” omówiła historię gromadzenia kolekcji czasopism, bieżące opracowanie katalogowe gazet, plany na przyszłość (m.in. perspektywy całościowego komputerowego opracowania wydawnictw ciągłych) oraz współpracę z Centrum NUKAT w zakresie ujednoczenia zasad opracowania wydawnictw ciągłych.

Dorota Otwinowska z Muzeum Narodowego, w interesującym referacie “Uwagi i postulaty dotyczące katalogowania gazet pisanych” zajęła się mało znaną tematyką gazet pisanych z XVII i XVIII wieku, które odbiegając jeszcze formą od postaci gazety drukowanej, spełniły jednak w rozwoju prasy szczególną rolę. Wg prelegentki dobrym rozwiązaniem jest przyjęcie założenia, że pod względem merytorycznym dokumenty te są zbieżne z ówczesną prasą drukowaną, a więc schemat opisu powinien uwzględniać zarówno formalną jak i treściową stronę, stanowiącą o wartości tych źródeł.

Aleksandra Mikołajewska i Anna Szatkowska z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w referacie “Opracowanie gazet w Bibliotece Uniwersyteckiej w

Poznaniu” przedstawiły trudności wiążące się z opracowaniem gazet retro i bieżących, problem przenoszenia ich na inne nośniki i opracowywania komputerowego. Nowe rozwiązania powinny być przyjęte w skali kraju – powiększenie działów czasopism, podzielenie pracy w ten sposób, by poszczególne biblioteki katalogowały gazety ze swojego regionu. Ciekawym rozwiązaniem mógłby być projekt na wzór austriackiego ANNO, polegający na digitalizacji gazet wydanych w ciągu ostatnich 300 lat i udostępnianiu ich online.

Dr Thomas Huck (Hamburische Weltwirtschaftsarchiv Project Retrodigitalisierung) przedstawił prezentację “Archiwa wycinków prasowych. Rozważania dotyczące gromadzenia, przechowywania i prezentowania tego typu dóbr kultury na wybranych przykładach z archiwów dokumentacji prasowej w Hamburgu”.

Else Delaunay, konserwator honorowy Bibliotheque Nationale de France, w referacie “Bibliografia gazet: filozofia, strategia i metodologia w świetle kilku konkretnych przypadków”, dowodziła użyteczności wydawania bibliografii czasopism i gazet drukiem, nawet w dzisiejszej epoce cyfrowej.

Beata Nowak (Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu) wygłosiła referat “Informacje z prasy codziennej w «Bibliografii regionalnej Wielkopolski». Kryteria doboru i funkcje”.

Kolejne wykłady poświęcone były archiwizacji gazet, digitalizacji i bibliotekom cyfrowym.

Grażyna Piotrowicz (Biblioteka Uniwersytecka) i Cezary Dołęga (Neurosoft, Wrocław) w referacie “System digitalizacji, przeszukiwania i prezentacji zasobów prasowych” zajęli się kwestią czy w dobie elektronizacji publikacji da się połączyć ogólnie dostępne cyfrowe repozytorium wydań bieżących gazet z funkcjami archiwum. Cezary Dołęga omówił też doświadczenia firmy Neurosoft zebrane podczas realizacji projektu repozytorium tekstów prawnych z publikatorów urzędowych - “Neurolex” oraz elektronicznego systemu publikacji Polskich Norm - “Neuronorm”.

W ciekawym referacie “Digitalizacja i dostęp do starych gazet i czasopism” Thaddeus Lipinski z Bodleian Library Oxford, na przykładzie projektu Internet Library of Early Journals (ILEJ), zajął się problemem przekształcania się projektów z określonym budżetem w trwałe źródła informacji. Projekt ILEJ, zaplanowany jako trzyletni, realizowany przez Biblioteki Uniwersyteckie Birmingham, Leeds, Manchester i Oxford, finansowany z brytyjskiego programu rządowego eLib Programme, zakładał digitalizację brytyjskich czasopism XVIII- i XIX-wiecznych oraz ich udostępnienie w Internecie wraz z danymi bibliograficznymi. Projekt zapewniał “przybliżone OCR”, tzw. rozmyte wyszukiwanie, do którego to celu wykorzystywany był osobny serwer Excalibur w Bibliotece w Leeds, a zasadnicza baza

danych posadowiona była na serwerach w Oxfordzie. Po zakończeniu oficjalnego projektu, problemy finansowe i awaria Excalibura zadecydowały o tym, że połączona baza utrzymywana jest tylko na serwerze w Oxfordzie i nie ma już możliwości wyszukiwania rozmytego w pełnych tekstach artykułów. Baza dostępna jest pod adresem www.bodley.ox.ac.uk/ilej

W prezentacji "Archiwizacja analogowa i cyfrowa. Techniki, trendy, korzyści i problemy" Edyta Thuszcz i Tomasz Skowroński z firmy Digital Center, Mikrofilm-Center przedstawili, na przykładzie usług swojej firmy, techniki oraz urządzenia używane w procesie archiwizacji oraz problemy i korzyści związane z archiwizacją i udostępnianiem. Wśród omawianych urządzeń ciekawym wydał się ArchiveWriter OP 500, umożliwiający przenoszenie zeskanowanych zbiorów, czy też dokumentów istniejących tylko w formie elektronicznej na mikrofilm.

Magdalena Gołota-Majewska i Barbara Janus z Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu w wystąpieniach: "Gazety w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej w Toruniu" i "Zarys problemów związanych z tworzeniem biblioteki cyfrowej" opowiedziały o digitalizacji w ramach KPBC gazet związanych z regionem kujawsko-pomorskim oraz o trudnościach związanych z tworzeniem zasobów cyfrowych. Za jeden z głównych problemów uznały brak konkretnych regulacji i zasad koordynujących prace nad bibliotekami cyfrowymi i związane z tym ryzyko użycia niewłaściwych technologii.

Ewa Wichlińska i Katarzyna Gmerek z Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w referacie "Gazety w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej – doświadczenia i plany Biblioteki Uniwersyteckiej" przedstawiły działalność Pracowni Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w zakresie digitalizacji i udostępniania gazet.

Końcowym punktem programu tego dnia była uroczysta kolacja regionalna w Wielkopolskiej Zagrodzie.

Ostatni dzień konferencji poświęcony był konserwacji i ochronie gazet (referat Przemysława Wojciechowskiego "Czynniki niszczące papier gazetowy. Metody zabezpieczania i konserwacji gazet w XXI wieku") oraz problemom prawnym i wizjom gazet przyszłości. Prawem autorskim zajął się Krzysztof Lewandowski z Wyższej Szkoły Umiejętności w Poznaniu w wystąpieniu "Gazeta jako przedmiot prawa autorskiego, a Barbara Szczepańska z Biblioteki Kancelarii Prawnej Lovells z Warszawy w wystąpieniu "Digital Rights Management – czy jest się czego obawiać" - systemem zabezpieczeń mającym przeciwdziałać używaniu danych cyfrowych w sposób sprzeczny z wolą ich wydawcy.

Przyszłości gazet i prasy dotyczyły referaty:

- "Przyszłość prasy w systemie komunikacji masowej – główne kierunki zmian w rynkowym i społecznym funkcjonowaniu dzienników i czasopism" prof. dr

hab. Jana Kani z Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu

- "Gazety przyszłości. Obecne kierunki i tendencje rozwoju rynku prasy" dr Agnieszki Chamery-Nowak z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego
- "W nawiązaniu do gazet przyszłości – głos praktyka" Jarosława Piotrowskiego, Redaktora Naczelnego Głosu Wielkopolskiego

Konferencja zaskoczyła rozmachem i szeroką skalą tematyki związanej z bibliotecznymi zasobami gazetowymi. Wymiana informacji teoretycznych, uwag metodologicznych i doświadczeń ukazała najważniejsze, związane z gazetami, problemy i zagadnienia pojawiające się w praktyce bibliotekarskiej.

Z ramienia Biblioteki Głównej PW udział w konferencji wzięły Hanna Zdunek i Maria Miller.

(M.M.)

ODWIEDZILI NAS

W⁹ listopadzie 2006 r. Biblioteka Główna gościła dwukrotnie grupę bibliotekarzy z Lwowskiej Biblioteki Naukowej im. V. Stefanyka.

Pierwsza wizyta zorganizowana dla przedstawicieli tej grupy odbyła się w Ośrodku Informacji Naukowej z udziałem dyr. Jolanta Stępniaak. Nasi goście przedstawili swoje oczekiwania i zainteresowania związane z organizacją procesów bibliotecznych i ich wdrażaniem do systemu komputerowego Aleph. Wymieniono także doświadczenia na temat organizacji obiegu elektronicznych źródeł informacji oraz szkoleń dla użytkowników.

Kolejna wizyta miała miejsce tydzień później. W spotkaniu udział wzięli wszyscy kierownicy oddziałów Biblioteki Głównej. W sali konferencyjnej odbyło się powitanie przy kawie i herbacie, a następnie zaprezentowaliśmy naszym gościom schemat organizacyjny BG PW, jej zadania i rolę w środowisku uczelnianym oraz krótki rys historyczny. Nasi goście opowiedzieli o historii powstania Lwowskiej Biblioteki Naukowej. Nawiązali także do historii zbiorów z Biblioteki Ossolińskich i ich powojennych losów na terenie Ukrainy. Następnie grupa mogła zwiedzić Bibliotekę, zatrzymując się na dłużej w tych oddziałach, którymi poszczególne osoby były zainteresowane. Spotkanie zakończyło się w sali konferencyjnej, gdzie zainteresowane osoby mogły wymienić kontakty.

(A.T.)

11 grudnia 2006 r. odwiedzili nas pracownicy Biblioteki Politechniki Lubelskiej. Podczas spotkania zaprezentowano historię, organizację i działalność Biblioteki Głównej. W spotkaniu udział wzięli kierownicy wszystkich oddziałów.

(J.S.)

Przypominamy:
bieżące informacje podajemy sukcesywnie na stronie
domowej Biblioteki Głównej
<http://www.bg.pw.edu.pl>

Zachęcamy do czytania informacji zawartych w EBIBie:

*Wielu ciekawych, inspirujących i przydatnych
Informacji,
Uczestnictwa w ważnych, interesujących
i kształcących wydarzeniach,
Rozwoju bibliotek PW i samych dobrych
wiadomości o nich,
Sukcesów zawodowych - dających satysfakcję
i wymierne korzyści,
a także zdrowia, pomysłności i wielu radości
w życiu prywatnym*

*z okazji nadchodzących
Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego 2007 Roku*

*życzy czytelnikom Informacji BG PW
oraz wszystkim Koleżankom i Kolegom*

Dyrekcja